

Υπόθεση C-598/19

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

6 Αυγούστου 2019

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (ανώτερο δικαστήριο της Χώρας των Βάσκων, Ισπανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

17 Ιουλίου 2019

Προσφεύγουσα:

Confederación Nacional de Centros Especiales de Empleo [εθνική συννομοσπονδία ειδικών κέντρων απασχόλησης, Ισπανία (CONACEE)]

Καθού:

Diputación Foral de Guipúzcoa (περιφερειακό συμβούλιο της Guipúzcoa)

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTICIA DEL PAÍS VASCO (ανώτατο δικαστήριο της Χώρας των Βάσκων) ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

[παραλειπόμενα] [προσδιορισμός της υποθέσεως και των διαδίκων]

ΔΙΑΤΑΞΗ

[παραλειπόμενα] [σύνθεση του δικάζοντος Τμήματος]

Μπιλμπάο, στις 17 Ιουλίου 2019

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Πρώτον.— Η Confederación Nacional de Centros Especiales de Empleo (εθνική συννομοσπονδία ειδικών κέντρων απασχόλησης, Ισπανία, στο εξής: CONACEE) άσκησε διοικητική προσφυγή [παραλειπόμενα] κατά της αποφάσεως του

διοικητικού συμβουλίου του Diputación Foral de Guirúzcoa (περιφερειακού συμβουλίου της Guirúzcoa) της 15ης Μαΐου 2018, με την οποία εγκρίθηκαν οι οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές του εν λόγω θεσμικού οργάνου, σχετικά με την κατ' αποκλειστικότητα παραχώρηση του δικαιώματος συμμετοχής των ειδικών κέντρων απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού **[σελ. του πρωτοτύπου 2]** ή των επιχειρήσεων ένταξης στην αγορά απασχόλησης τόσο στις διαδικασίες συνάψεως συμβάσεων ή συγκεκριμένων παρτίδων των συμβάσεων αυτών, όσο και στην εκτέλεση μέρους των εν λόγω συμβάσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης.

[παραλειπόμενα]

Δεύτερον.— Με το δικόγραφο της προσφυγής, η προσφεύγουσα ζήτησε από το αιτούν δικαστήριο [παραλειπόμενα] «να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση και να διαπιστώσει ότι ο όρος “επίτευξη κοινωνικού σκοπού” δεν αφορά τα ειδικά κέντρα απασχόλησης ως δικαιούχους των κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενων συμβάσεων [παραλειπόμενα], που αποτέλεσαν αντικείμενο της προσβαλλόμενης απόφασης, λόγω της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ή, επικουρικά και σε περίπτωση που το αιτούν δικαστήριο [παραλειπόμενα] κρίνει αναγκαίο [παραλειπόμενα] [να υποβληθεί] προδικαστικό ερώτημα ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο θα αφορά την ορθή ερμηνεία των Συνθηκών σχετικά με το κύρος των αποφάσεων του Ισπανού νομοθέτη να θέσει περιορισμούς σχετιζόμενους με την εισαγωγή του θεσμού των ειδικών κέντρων απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού μέσω της πρόσθετης διάταξης 4a και της τελικής διάταξης 14a του Ley 9/2017, σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ».

Το αίτημα αυτό στηρίζεται στο ότι η προσβαλλόμενη απόφαση και, συνεπώς, η πρόσθετη διάταξη 4a και η τελική διάταξη 14a του Ley 9/2017 de 8 de noviembre de contratos del sector público (νόμου 9/2017 της 8ης Νοεμβρίου για τις δημόσιες συμβάσεις), στις οποίες ερείδεται η απόφαση αυτή, δεν είναι συμβατές με το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, καθόσον περιορίζ[ουν] το προβλεπόμενο από την εν λόγω οδηγία δικαίωμα συμμετοχής στη σύμβαση που επιφυλάσσεται στα ειδικά κέντρα απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού εξαιρώντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω επιφύλαξης τα ειδικά κέντρα απασχόλησης για την επίτευξη επιχειρηματικού σκοπού. Σύμφωνα με στοιχεία του 2015, τα κέντρα απασχόλησης της εν λόγω κατηγορίας, που επιδιώκουν σκοπό ο οποίος δεν μπορεί να χαρακτηριστεί «κοινωνικός», και το προσωπικό που απασχολείται στα κέντρα αυτά αποτελούσαν το 50 % του συνόλου των κέντρων απασχόλησης της Ισπανίας.

Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι όλα τα ειδικά κέντρα απασχόλησης που έχουν συσταθεί στην Ισπανία πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, δηλαδή, έχουν ως αποκλειστική δραστηριότητα την προώθηση της απασχόλησης ατόμων με αναπηρία ή με κίνδυνο αποκλεισμού και τουλάχιστον 30 % του προσωπικού τους απαρτίζεται από άτομα με αναπηρία. Αντιθέτως, οι διατάξεις του εθνικού νόμου στον οποίο στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση

απαιτούν, για τους ίδιους σκοπούς, τη σύσταση οντότητας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και την επανεπένδυση των κερδών της.

Συνεπώς, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, η ως άνω κατηγορία των ειδικών κέντρων απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού που δημιουργήθηκε με την πρόσθετη διάταξη 4a του Ley 9/2017, σε συνδυασμό [με] την τελική [διάταξη] 14a του εν λόγω νόμου, εξαιρεί από τις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα συμβάσεις τις οποίες αφορά το άρθρο **[σελ. του πρωτοτύπου 3]** 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ οντότητες που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην οδηγία αυτή, όπως στην περίπτωση των ειδικών κέντρων απασχόλησης, τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 43 του Real Decreto Legislativo 1/2013 ([όπως] ίσχυε πριν από [τον] Ley 9/2017) δραστηριοποιούνται στην παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών, συμμετέχοντας τακτικώς σε συναλλαγές στην αγορά, και έχουν ως σκοπό τη διασφάλιση αμειβόμενης εργασίας για άτομα με αναπηρία. Στα εν λόγω κέντρα απασχολούνται επίσης εργαζόμενοι με αναπηρία, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 70 % του προσωπικού.

Τέλος, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι με τη μεταφορά του άρθρου 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ στην ισπανική έννομη τάξη μέσω του Ley 9/2017 δεν εκπληρώνονται οι προϋποθέσεις και ο σκοπός κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενων συμβάσεων [παραλειπόμενα] (άρθρα 28 και 36 των οδηγιών 2004/18/ΕΕ και 2014/24/ΕΕ, αντιστοίχως) και παραβιάζονται οι αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων κατά τη σύναψη συμβάσεων, οι οποίες, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 37 της δεύτερης αυτής οδηγίας, πρέπει να τηρούνται, ως βασικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την αποτελεσματική της εφαρμογή.

Τρίτον.— Το καθού Diputación Foral de Guirúzcoa (περιφερειακό συμβούλιο της Guirúzcoa) αντιτάχθηκε με το υπόμνημα αντικρούσεως στο αίτημα της προσφεύγουσας [παραλειπόμενα] να γίνει δεκτή η προσφυγή της και να υποβληθεί προδικαστικό ερώτημα ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους ακόλουθους λόγους:

1. Με την πρόσθετη διάταξη 4a του Ley 9/2017 της 8ης Νοεμβρίου για τις δημόσιες συμβάσεις μεταφέρθηκε το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ εντός των ορίων και τηρουμένων των σκοπών των κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενων συμβάσεων που προβλέπει η εν λόγω διάταξη για προστατευόμενα εργαστήρια (ατόμων με αναπηρία) και κοινωνικές επιχειρήσεις, καθόσον επιφυλάσσει το σχετικό δικαίωμα στα ειδικά κέντρα απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού και σε επιχειρήσεις ένταξης στην αγορά εργασίας που πληρούν τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται στο texto refundido de la Ley general de derechos de las personas con discapacidad y de su inclusión social, aprobado por Real Decreto Legislativo 1/2013, y en la Ley 44/2007 de empresas de inserción social (αναθεωρημένο κείμενο του γενικού νόμου για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και για την κοινωνική τους ένταξη, το οποίο επικυρώθηκε με το Real Decreto Legislativo 1/2013, και στον Ley 44/2007 για τις επιχειρήσεις κοινωνικής

ένταξης). Συνοπτικά, προβάλλει ότι πρόκειται για οντότητες ή νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ότι υπέχουν την υποχρέωση να επανεπενδύουν τυχόν κέρδη που αποκτούν κατά την άσκηση της δραστηριότητάς τους και ότι η βασική τους δραστηριότητα είναι η εργασιακή και κοινωνική ένταξη ατόμων με αναπηρία και ατόμων κοινωνικά αποκλεισμένων.

2. Η οδηγία 2014/24/ΕΕ (άρθρο 20) έχει ευρεία ή γενική διατύπωση («προστατευόμενα εργαστήρια», «κοινωνικές επιχειρήσεις» και «οικονομικοί φορείς») που καθιστά δυνατή τη μεταφορά της στην εσωτερική έννομη τάξη κατά τη διατύπωση της πρόσθετης διάταξης 4a του Ley 9/2017 για τις δημόσιες συμβάσεις.

3. Η οδηγία 2014/24/ΕΕ δεν προβλέπει με σαφήνεια και άνευ όρων το πεδίο εφαρμογής της κατά το άρθρο 20 της οδηγίας αυτής παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα του δικαιώματος σύναψης συμβάσεων και, συνεπώς, όπως έχει μεταφερθεί στην ισπανική έννομη τάξη [σελ. του πρωτοτύπου 4], σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εν λόγω άρθρο, δεν μπορεί να γίνει επίκληση του αμέσου αποτελέσματος της διάταξης αυτής.

Τέταρτον.— [παραλειπόμενα] [ζητήματα εθνικού δικονομικού δικαίου]

Το δικαστήριο [με] διάταξη που εξέδωσε [παραλειπόμενα] αποφάσισε: «[...] [παραλειπόμενα][τη] διεξαγωγή ακροάσεως των διαδίκων εντός προθεσμίας [παραλειπόμενα] δέκα ημερών, προκειμένου να προβάλουν τα επιχειρήματά τους [παραλειπόμενα] σχετικά με την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 267 ΣΛΕΕ), σχετικά με το εάν η μεταφορά του άρθρου 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ στο εσωτερικό δίκαιο περιορίζει το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα του δικαιώματος σύναψης συμβάσεων που προβλέπει η εν λόγω διάταξη, η οποία περιορίζει την εφαρμογή του σε ορισμένα υποκείμενα από αυτά (προστατευόμενα εργαστήρια και οικονομικούς φορείς) που αναφέρονται στην εν λόγω διάταξη, ακόμη και εάν αυτοί που εξαιρούνται πληρούν την προϋπόθεση της απασχόλησης εργαζομένων με αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 30 % και εκπληρώνουν τους σκοπούς της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των ατόμων αυτών».

Πέμπτον.— Η προσφεύγουσα ζήτησε την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτό διατυπώθηκε στη διάταξη που εξέδωσε το δικαστήριο [παραλειπόμενα], και σύμφωνα με όσα υποστήριξε στην προσφυγή της, σχετικά με τις προϋποθέσεις και το πεδίο εφαρμογής της κατά το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ παραχώρησης κατ' αποκλειστικότητα του δικαιώματος σύναψης συμβάσεων.

Κατά την ίδια διαδικασία, το καθού υποστήριξε ότι δεν είναι αναγκαία η υποβολή προδικαστικού ερωτήματος, εφόσον η οδηγία 2014/24/ΕΕ δεν έχει διατυπωθεί άνευ όρων και έχει μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο εντός των προβλεπόμενων ορίων και τηρουμένων των σκοπών της οδηγίας.

II. ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Πρώτον.— Η απόφαση του πρώτου τμήματος του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, X και van Dijk, [παραλειπόμενα] (C-72/14 και C-197/14, EU:C:2015:564), έχει ως εξής:

«53. Το άρθρο 267 ΣΛΕΕ απονέμει στο Δικαστήριο την αρμοδιότητα να αποφαινεται, με προδικαστική απόφαση, τόσο επί της ερμηνείας των Συνθηκών και των πράξεων των θεσμικών ή των λοιπών οργάνων ή των οργανισμών της Ένωσης όσο και επί του κύρους των πράξεων αυτών. Το άρθρο αυτό ορίζει, στο δεύτερο εδάφιο, ότι εθνικό δικαστήριο μπορεί να υποβάλλει τέτοια ερωτήματα **[σελ. του πρωτοτύπου 5]** στο Δικαστήριο, εφόσον εκτιμά ότι η απόφαση επί του οικείου ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του αποφάσεως και, στο τρίτο εδάφιο, ότι η υποβολή αυτή είναι υποχρεωτική για τα δικαστήρια των οποίων οι αποφάσεις δεν μπορούν να προσβληθούν με ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου (απόφαση Melki και Abdeli, C-188/10 και C-189/10, EU:C:2010:363, σκέψη 40) [...].

55. Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι εθνικό δικαστήριο του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εθνικού δικαίου οφείλει, οσάκις ανακύπτει ενώπιόν του ζήτημα απόμεινο του δικαίου της Ένωσης, να εκπληρώνει την υποχρέωσή του προς υποβολή προδικαστικής παραπομπής, εκτός εάν διαπιστώσει ότι το ανακύψαν ζήτημα δεν είναι καθοριστικό για την έκδοση της αποφάσεώς του ή ότι η επίμαχη διάταξη του δικαίου της Ένωσης έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο ερμηνείας εκ μέρους του Δικαστηρίου ή ότι η ορθή εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης είναι τόσο προφανής ώστε να μην υφίσταται ουδέν περιθώριο εύλογης αμφιβολίας. Το Δικαστήριο έχει κρίνει, επιπροσθέτως, ότι η εξέταση του ενδεχομένου αυτού πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα χαρακτηριστικά του δικαίου της Ένωσης, τις ιδιάζουσες δυσχέρειες που παρουσιάζει η ερμηνεία του και τον κίνδυνο αποκλίσεων της νομολογίας στο εσωτερικό της Ένωσης (απόφαση Cilfit κ.λπ., 283/81, EU:C:1982:335, σκέψη 21) [...].»

Από την πλευρά του, το Tribunal Supremo έχει κρίνει επί ορισμένων βασικών ζητημάτων σχετικά με την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με πρόσφατη απόφαση όπως αυτή της 17ης Δεκεμβρίου 2018 [παραλειπόμενα] που εξεδόθη από το τμήμα διοικητικών διαφορών (ROJ: sts 4260/2018, rc 553/2018):

«[...] σε περίπτωση που υπάρχει αμφιβολία σχετικά με το εάν εθνική διάταξη αντιτίθεται στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δικαστήριο ακόμη και αν δεν κρίνει σε τελευταίο βαθμό υποχρεούται να αιτιολογήσει γιατί δεν προσκρούει, κατά την εκτίμησή του, η εθνική διάταξη στο ενωσιακό δίκαιο και να αναφέρει τους λόγους για τους οποίους δεν κρίνει αναγκαία την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος κατ' εφαρμογή της θεωρίας της "σαφούς πράξης" (acte clair) ή της "πράξης που έχει ήδη ερμηνευθεί διεξοδικώς από το Δικαστήριο" (acte éclairé)» [...].»

Κατ' εφαρμογή της ανωτέρω νομολογίας, θα αναλυθούν τα κάτωθι ζητήματα:

- α) το επίμαχο εν προκειμένω ζήτημα
- β) η ερμηνεία και η εφαρμογή διατάξεως του ενωσιακού δικαίου ως προϋπόθεση για την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς
- γ) οι αμφιβολίες σχετικά με το εάν το εφαρμοστέο στη συγκεκριμένη υπόθεση εθνικό δίκαιο προσκρούει στις σχετικές διατάξεις του ενωσιακού δικαίου.

Δεύτερον.— Με την προσβαλλόμενη στην παρούσα δίκη απόφαση, εγκρίθηκαν οι οδηγίες προς τις αναθέτουσες αρχές του Diputación Foral de Guipúzcoa (περιφερειακού συμβουλίου της Guipúzcoa) [σελ. του πρωτοτύπου 6] σχετικά με τις συμβάσεις που ανατίθενται κατ' αποκλειστικότητα κατά το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, το οποίο μεταφέρθηκε στην ισπανική έννομη τάξη με τον Ley 9/2017 της 8ης Νοεμβρίου για τις δημόσιες συμβάσεις, κυρίως μέσω της πρόσθετης τέταρτης διάταξης του νόμου αυτού:

«1. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ή του αρμοδίου οργάνου στο πλαίσιο των Αυτόνομων Κοινοτήτων και των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, θα οριστούν ελάχιστα ποσοστά για την κατ' αποκλειστικότητα παραχώρηση του δικαιώματος συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης συγκεκριμένων συμβάσεων ή συγκεκριμένων παρτίδων των συμβάσεων αυτών υπέρ ειδικών κέντρων απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού και επιχειρήσεων ένταξης στην αγορά εργασίας τα οποία ρυθμίζονται, αντιστοίχως, από το texto refundido de la Ley General de derechos de las personas con discapacidad y de su inclusión social, aprobada mediante Real Decreto Legislativo 1/2013, de 29 de noviembre (αναθεωρημένο κείμενο του γενικού νόμου για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και για την κοινωνική τους ένταξη, το οποίο επικυρώθηκε με το βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 1/2013, της 29ης Νοεμβρίου 2013), και στον Ley 44/2007, de 13 de diciembre, para la regulación del régimen de las empresas de inserción (νόμο 44/2007, της 13ης Δεκεμβρίου 2007, για τις επιχειρήσεις κοινωνικής ένταξης) που πληρούν τις προβλεπόμενες στην εν λόγω νομοθεσία προϋποθέσεις προς τούτο, ή θα οριστεί ελάχιστο ποσοστό για την κατ' αποκλειστικότητα παραχώρηση δικαιώματος σχετικά με την εκτέλεση των εν λόγω συμβάσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσοστό των εργαζομένων με αναπηρία ή των κοινωνικά αποκλεισμένων στα ειδικά κέντρα απασχόλησης, τις επιχειρήσεις κοινωνικής ένταξης ή τα εν λόγω προγράμματα είναι το προβλεπόμενο στην ισχύουσα σχετική νομοθεσία και, σε κάθε περίπτωση, δεν είναι μικρότερο του 30%.

Η ανωτέρω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ή του αρμοδίου οργάνου στο πλαίσιο των Αυτόνομων Κοινοτήτων και των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης θα προβλέπει τις ελάχιστες προϋποθέσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση όσων προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο.

[παραλειπόμενα][παρεμπίπτον δικονομικό ζήτημα που δεν αφορά την παρούσα υπόθεση]

2. Η προκήρυξη του διαγωνισμού παραπέμπει στο παρόν άρθρο [άρθρο 20, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/24].

[παραλειπόμενα][οικονομικές εγγυήσεις, ζήτημα που δεν αφορά την παρούσα υπόθεση]». **[σελ. του πρωτοτύπου 7]**

Με την ανωτέρω διάταξη εφαρμόζεται η κατ' αποκλειστικότητα παραχώρηση του δικαιώματος σύναψης συμβάσεων κατά το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, το οποίο χορηγείται στα ειδικά κέντρα απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού και των επιχειρήσεων ένταξης στην αγορά εργασίας, τα οποία διέπονται από τις προαναφερθείσες διατάξεις, γεγονός που συνεπάγεται ότι τα ειδικά κέντρα απασχόλησης (για την επίτευξη ιδιωτικού και όχι κοινωνικού σκοπού), τα οποία εκπροσωπεί σε εθνικό επίπεδο η προσφεύγουσα, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως.

Δεν είναι σαφές, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στις παραγράφους 2 και 3 της παρούσας διατάξεως, κατά πόσον η προμνησθείσα διάταξη του ισπανικού δικαίου στην οποία στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση του Diputación Foral de Guirúzcoa (περιφερειακού συμβουλίου της Guirúzcoa) συνάδει με το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και, για τον λόγο αυτόν, η επίλυση της υπό κρίση υπόθεσης εξαρτάται από την ερμηνεία που θα δοθεί στην ως άνω διάταξη του ενωσιακού δικαίου, εφόσον εάν γίνει δεκτό, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ότι τα ειδικά κέντρα απασχόλησης που επιδιώκουν σκοπό ο οποίος δεν εμπίπτει στην έννοια του «κοινωνικού σκοπού» στον οποίον αναφέρεται η πρόσθετη διάταξη 4α του Ley 9/2017 για τις δημόσιες συμβάσεις[ς], πληρούν τις προϋποθέσεις και εκπληρώνουν τους σκοπούς που προβλέπει το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ για να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της κατ' αποκλειστικότητα παραχώρησης του δικαιώματος σύναψης συμβάσεων που προβλέπεται στη διάταξη αυτή, η εξαίρεσή τους από το εν λόγω πεδίο εφαρμογής μέσω της προμνησθείσας εθνικής διάταξης θα ήταν αντίθετη προς την ανωτέρω ρύθμιση της ενωσιακής έννομης τάξης.

Συνεπώς, πρέπει να διευκρινιστεί εάν η προαναφερθείσα ανωτέρω εθνική ρύθμιση προβλέπει όρους ή προϋποθέσεις για την κατ' αποκλειστικότητα παραχώρηση του δικαιώματος σύναψης συμβάσεων του άρθρου 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, ιδίως, όσον αφορά τα ειδικά κέντρα απασχόλησης, τα οποία δεν είναι συμβατά με το καθεστώς της εν λόγω διατάξης — το κράτος μέλος δεν έχει δυνατότητα τροποποίησης του καθεστώτος αυτού —, και, αναπόφευκτα, κρίνεται αναγκαία η ερμηνεία της διατάξης αυτής [παραλειπόμενα] [από το δικαστήριο] της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πράγματι, η ρύθμιση για τα ειδικά κέντρα απασχόλησης που επιδιώκουν κοινωνικό σκοπό, η οποία εισήχθη στην ισπανική έννομη τάξη με τον Ley 9/2017, για τις δημόσιες συμβάσεις, κατά το μέτρο που αφορά τις προϋποθέσεις

εφαρμογής της ανωτέρω κατ' αποκλειστικότητα παραχώρησης του δικαιώματος σύναψης δημοσίων συμβάσεων, προϋποθέτει την ικανοποίηση περισσότερων απαιτήσεων, διαφορετικών από αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, όπως εύκολα προκύπτει από τη σύγκριση των δύο διατάξεων:

–Άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες δημοσίων προμηθειών σε προστατευόμενα εργαστήρια και οικονομικούς φορείς που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη προσώπων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων ή να προβλέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, εφόσον περισσότεροι από τουλάχιστον 30 % των εργαζομένων στα εργαστήρια, [σελ. του πρωτοτύπου 8] τους οικονομικούς φορείς ή τα προγράμματα αυτά είναι εργαζόμενοι με αναπηρία ή μειονεκτούντες εργαζόμενοι.

2. Η προκήρυξη του διαγωνισμού παραπέμπει στο παρόν άρθρο.»

–[Η] τελική διάταξη 14 του Ley 9/2017, [παραλειπόμενα] [ορίζει] σχετικά με τη μορφή των ειδικών κέντρων απασχόλησης που επιδιώκουν κοινωνικό σκοπό στα [οποία] εφαρμόζεται, σύμφωνα με την προαναφερθείσα πρόσθετη διάταξη 4a του εν λόγω νόμου, περιορίζει το δικαίωμα σύναψης δημοσίων συμβάσεων όσον αφορά τα κέντρα αυτά:

«[...] Θεωρούνται ειδικά κέντρα απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού τα κέντρα εκείνα που πληρούν τους όρους που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του [άρθρου 43 του du Texto Refundido de la Ley General de derechos de las personas con discapacidad y de su inclusión social (αναθεωρημένου κειμένου του γενικού νόμου για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και για την κοινωνική τους ένταξη), το οποίο επικυρώθηκε με το Real Decreto Legislativo 1/2013, της 29ης Νοεμβρίου 2013] [παραλειπόμενα] τα οποία σύστησαν ή στα οποία συμμετέχουν σε ποσοστό άνω του 50%, άμεσα ή έμμεσα, μια ή περισσότερες οντότητες, δημόσιες ή ιδιωτικές, που δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα ή που έχουν προβλέψει στο καταστατικό τους ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι κοινωνικός, είτε πρόκειται για ενώσεις προσώπων, ιδρύματα, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, συμπράξεις κοινωνικού χαρακτήρα ή για άλλους φορείς της κοινωνικής οικονομίας, καθώς και εκείνα των οποίων την κυριότητα έχουν οι ανωτέρω αναφερόμενες εμπορικές εταιρίες, είτε άμεσα είτε έμμεσα κατά την έννοια της ελέγχουσας εταιρίας κατά το άρθρο 42 του Código de Comercio (Εμπορικού Κώδικα), υπό τον όρο ότι, σε κάθε περίπτωση, δεσμεύονται από το καταστατικό ή δυνάμει κοινωνικού συμφώνου για την επανεπένδυση του συνόλου των κερδών προς δημιουργία επαγγελματικών ευκαιριών για άτομα με αναπηρία και στη συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους και της δραστηριότητάς τους στην κοινωνική οικονομία, έχοντας σε κάθε περίπτωση τη δυνατότητα να

επιλέξουν την επανεπένδυση των εν λόγω κερδών εντός του ιδίου ειδικού κέντρου απασχόλησης ή σε άλλα ειδικά κέντρα απασχόλησης που επιδιώκουν κοινωνικό σκοπό».

Τρίτον.— Εν κατακλείδι, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες για το κατά πόσον με τη μεταφορά του άρθρου 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ στην ισπανική έννομη τάξη, από την ερμηνεία του οποίου εξαρτάται η επίλυση της εν λόγω ένδικης διαφοράς, καθίσταται δυνατός ο περιορισμός του υποκειμενικού πεδίου εφαρμογής της κατ' αποκλειστικότητα παραχώρησης του δικαιώματος για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, κατά την εν λόγω διάταξη του ενωσιακού δικαίου, μέσω της πρόβλεψης των «ειδικών κέντρων απασχόλησης για την επίτευξη κοινωνικού σκοπού», κατά τρόπον ώστε να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω επιφύλαξης εταιρίες ή οικονομικοί φορείς, όπως αυτοί που αντιπροσωπεύει η προσφεύγουσα, παρά το γεγονός ότι πληρούν, σύμφωνα με την προμνησθείσα διάταξη του ενωσιακού δικαίου, την προϋπόθεση της απασχόλησης ατόμων με αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 30 % του προσωπικού τους και εκπληρώνουν τους σκοπούς της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των ατόμων αυτών.

Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 267, παράγραφος 2, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [σελ. του πρωτοτύπου 9]

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

την υποβολή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης του κάτωθι προδικαστικού ερωτήματος:

«Έχει το άρθρο 20 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων την έννοια ότι το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής της κατ' αποκλειστικότητα παραχώρησης του δικαιώματος συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων δεν μπορεί να περιοριστεί κατά τρόπον ώστε, μέσω της πρόβλεψης πρόσθετων όρων που αφορούν τη σύσταση, τη μορφή και τους σκοπούς που επιδιώκουν οι εν λόγω εταιρίες και οικονομικοί φορείς, τη δραστηριότητα και τις επενδύσεις τους, ή άλλα ζητήματα, να εξαιρούνται από αυτό εταιρίες ή οικονομικοί φορείς που πληρούν την προϋπόθεση απασχόλησης ατόμων με αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον 30 % του προσωπικού τους και εκπληρώνουν τους σκοπούς της κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των ατόμων αυτών;»

[παραλειπόμενα] [τελικές διατυπώσεις και υπογραφές]